

sb0095 4 180 mtib2042

belpolitikai híreink tartalomjegyzéke /3. rész/

sb0081 a meliorációról tanácskozott ...
 sb0082 társadalmi aktivisták ...
 sb0083 ünnepélyes alapkövetés
 sb0084 aradi műkedvelők békésben
 sb0085 operabemutató szegeden
 sb0086 időjárásjelentés
 sb0087 befejeződött a biológushét
 sb0088 bemutató a vidám színpadon
 sb0089 az izraeli kommunista párt ...
 sb0090 a kubai kp kb ...
 sb0091 a szerkesztőségek figyelmébe!
 sb0092 tartalomjegyzék /1. rész/
 sb0093 tartalomjegyzék /2. rész/
 sb0094 tartalomjegyzék /3. rész/

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: Kovács György
 szerkesztette: Izsák Erika
 Sebestyén Tibor
 Halasi György
 - v é g e -

/mti/ mz/s hgy
 21.01 181183 0782

--

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

budapest, 1983. november 19.

bel

s z o m b a t

sb0001 4 150 mtib1001

kgst együttműködés - újabb anyag- és energiamegtakarítási
 lehetőségek az építésügyi ágazatban /1. rész/

1983. november 19. - az anyag- és energiafelhasználás
 csökkentésére lehetőséget kínál a nemzetközi munkamegosztás is,
 amelynek kölcsönösen előnyös útja a kgst országok és vállalatok
 közötti együttműködés fejlesztése. erre a lehetőségre mutatott rá a
 kgst építésügyi állandó bizottságának javaslatára elvégzett közös
 felmérés, amellyel a tagországok feltárták és átfogóan, - a
 kutatástól a gyártásig, illetve az építmények átadásáig -
 rendszereztek a már közkinccsé tehető szakmai megoldásokat. egyúttal
 gazdagították a tapasztalatok, műszaki információk, és technológiai
 eljárások átadásának formáit is. a térítésmentes műszaki
 információcsere és segítségnyújtás mellett megkezdtek a kereskedelmi
 alapokra helyezett értékesítést; a gyártási licenck, energiatakarékos berendezések eladását. sor került a cserearányos
 kölcsönösséget érvényesítő két- és többoldalu együttműködési
 szerződések megkötésére is.

négy szocialista ország - a csehszlovák, a lengyel, a román és a
 szovjet fél is - bejelentette, hogy érdeklő a licencvásárlásra
 felkínált magyar eljárás, amely az üvegolvasztó kemencék
 hőszigetelésének fokozásával 25-30 százalékkal csökkenti az energia
 felhasználását. hasonlóan figyelmet keltett az a magyar műszaki
 megoldás, amellyel orosházán a kemencékből távozó hulladékhőenergiát
 hasznosítják, elsősorban üzemi és szociális épületek fűtésére.
 értékesítésre ajánlotta fel a magyar fél azt a korszerű

gyártástechnológiát is, amellyel a nagy szilárdságú és üreges téglaiipari termékek, az úgynevezett hornyos téglák előállításánál 15-20 százalékos energiamegtakarítás érhető el.

a magyar szakemberek a tagországokban kifejlesztett jelentős energia- és anyagtakarékos eljárások iránt érdeklődnek. hazánkban kívül a szovjetunió, bulgária és románia is érdeklődik az ndk cementiparában kifejlesztett új műszaki megoldás licence iránt, amely lehetővé teszi, hogy olaj és földgáz helyett szilárd tüzelőanyagokkal oldják meg a cementklinker égetését. /folyt. köv./

sb/pá/mz

00.10 191183 2113

--

sb0002 4 150 mtib1002

kgst együttműködés - ... /2. rész/

hasznosnak értékelték a magyar szakemberek azt a csehszlovák cementipari technológiát, amely eredményesen szolgálja a környezetvédelmet és az energiatakarékosságot egyaránt. ezzel eltüntethetik az elkopott autógumiabroncsok hulladékhegyeit, a lefutott abroncsokat eltüzelik, a cementgyári forgókemencékben, s átlagosan 3-5 százalékkal csökkentik az értékesebb fűtőanyag felhasználását. a kerámia burkolólapok gyártására a szovjetunió ajánl korszerű módszert és berendezést, amellyel a fűtőanyag mintegy 30 százalékat lehet megtakarítani.

az anyag- és energiatakarékos korszerű gyártási eljárások, berendezések értékesítésével egyidőben változatlanul nagy figyelmet fordítanak a tagországok az összehangolt műszaki-tudományos együttműködésre, s a munkamegosztás fejlesztésére. a kgst építésügyi állandó bizottságának ajánlására bulgária, lengyelország, magyarország, az ndk, románia és a szovjetunió egyezményt kötött a hő- és hangszigetelő anyagok és gyártási technológiáik fejlesztésére. a műszaki-tudományos együttműködési program nyolc témaköréből kettőben magyarország vállalta a közös munka összehangolását és a fejlesztési javaslatok kidolgozását. hasonló együttműködési szerződést készítenek elő a gázbeton és az ebből készülő termékek korszerűbb változatainak és gyártási eljárásainak kifejlesztésére is. /mti/

sb/pá/jf/mz hgy

00.10 191183 1393

--

sb0003 4 160 mtib1003

írások irodalomról, színházról, filmről

1983. november 19. - különösen gazdag a gondolat kiadó idei téli könyvvásári listája. a természet- és társadalomtudományi munkákat közreadó újdonságok mellett több, az irodalommal, a színházzal és a filmmel foglalkozó kötet is napvilágot lát.

az irodalom és a pszichológia találkozik az olvasás: nyomozás és felfedezés című kötetben, amelynek szerzője halász lászló. a művészetpszichológia ismert szakembere a világirodalom 11 elbeszélését elemzi úgy, hogy - szándékosan - keverednek a naiv műbefogadó és a pszichológus szempontjai.

dmitrij kallisztov művének címe az antik színház. a neves professzor megismerteti az olvasót a görög dráma kultikus előzményeivel, a színházaknak a görög társadalomban betöltött szerepével, a színházi élet szervezeti kereteivel. tárgyalja a görög dráma aranykorát és a hellenisztikus újkomédia korszakát, végül a római dráma- és színháztörténet folyamatát dolgozza fel.

egri péter a párizsi kommüntől az 1917-es szocialista forradalomig tartó időszak drámatörténetét dolgozza fel törésvonalak - drámai irányzatok az európai századfordulón című tanulmánykötetében.

hegyi béla latinovits zoltánnak állít emléket a róla szóló könyvben. interjúkat közöl, pályatársakat, barátokat, szakembereket faggat, s a kritikák tükrében rajzolja meg a nagy színész pályáját.

michael pye-linda myles mozi-fenegyerek című kötetének két szerzője a sunday times tudósítói. a hollywood megújulását ismertető bevezető mellett hat rendező-portrét közölnek a könyvben: coppola, georges lucas, brian de palma, john milis, martin scorsese, steven spielberg művészi pályáját vázolják.

babits mihály születésének 100. évfordulójáról emlékeznek meg a babits mihály száz esztendeje című pók lajos válogatta és szerkesztette könyvvel. a babitsról írt tanulmányok, esszék századunk magyar eszmetörténetének jellegzetes fejezetét alkotják.

a nagy magyar írók sorozatban két kötetettel jelentkezik a kiadó: rónay lászló tersánszky józsi jenő, borbély sándor juhász gyula alakját örököltette meg tanulmánykötetében. /mti/

i km/s bc hgy

00.11 191183 2133

--

sb0004 4 160 mtib1004

a magyar népdal hete a rádióban

1983. november 19. - visszatérő hagyomány már, hogy az év vége közeledtével a magyar rádió megrendezi a magyar népdal hetét. az idén november 21. és 27. között kerül sor a rendezvényre, amelynek keretében a rádió naponta négy műsort szentel népzenei kulturánk felelevenítésének. tájegységenként szólaltatják meg a programok a hagyományörzők: a dunántúli, az alföldi és az észak-magyarországi paraszténekesek, hangszeres és népdalkörök kiváló képviselőinek felvételeit. a dalokból, hangszeres számokból összeállított adásokat e tájegységek népzenejének feldolgozott formái követik.

a népzene továbbélésére vállalkozó fiatalok közreműködésével három műsor is elhangzik a héten a hagyományos megszólaltatási módhoz ragaszkodó előadási formában. a népszokások zenéje együttesek előadásában című programban a műfaj jeles képviselői - a kalamajka, a debreceni délibáb, a mákvirág, a vízöntő és a kaláka-együttes - egy-egy népszokást elevenít fel. a hét alkalmat ad arra is, hogy több ifju előadó mutatkozzék be a hallgatók előtt.

évek óta színesíti adásaival a magyar népdal hetének programját a találkozásom a népzenevel című sorozat. ebben az évben béres jános furulya-, szervátius tiber szobrászművész, csiky boldizsár, romániai magyar zeneszerző, szél julia, a rádió riportere és tátrai vilmos hegedűművész vallomása hangzik el arról, milyen, személyiséget gazdagító emlékek kapcsolódnak a népzenehez, és milyen mértékben befolyásolja a zenei néphagyomány a hivatást, az életpályát.

a népdal ünnepének programjához ezúttal több hangverseny-közvetítés kapcsolódik. a népzenei kamarahangversenyt - csütörtökön - egyenes adásban hallhatják az érdeklődők. a záróhangverseny programjával is élő adásban ismerkedhetnek meg a hallgatók: a 6-os stúdióból sugárzott koncerten a népzene hivatásos előadói lépnek fel. /mti/

i/kj/s bc hgy

00.11 191183 1896

--

sb0005 4 160 mtib1005 /közönségszolgálat/

a tit természettudományi stúdió programjából

1983. november 19. - a vatikán címmel a pápaság kialakulásáról tart zenével és színes diaképekkel illusztrált előadást havas marianne november 21-én, hétfőn a tit természettudományi stúdiójában /budapest, xi. kerület bocskai ut 37./.

a gombák nemesítésének módjait ismerteti ugyanezen a napon a gombász szakkör rendezvényén schaeffer jánosné, s a gyümölcsfák metszésének alapelveiről beszél a kertbarát szakkör foglalkozásán sipos béla.

a közép-amerikai barangolás című sorozat második részében kedden egyebek közt a yucatáni dzsungel régi és mai harcát mutatja be színes diaképek és tárgyi emlékek segítségével hamerli györgy. a kevesebb vegyszerrel több és szebb gyümölcsöt című kistermelői tanfolyam 17 órakor kezdődő foglalkozásán a különféle növényvédőszerokről lesz szó.

szerdán alapfokú gombaismerői tanfolyamot tart a gombász szakkör. a hazai halak akváriumai tartását ismerteti színes diaképekkel illusztrált előadásában péntek bethen. a nagy körutazás észak-amerikában című sorozat szerdai részében a kanadai sziklás-hegységet mutatja be színes diaképeken zámbó lászló egyetemi adjunktus.

új sorozat kezdődik közel-keleti utatások címmel csütörtökön a stúdióban. első alkalommal egyebek közt damaszkuszba, a világ egyik legrégebbi városába, az azem palotába és kertjeibe, az omajjad mecsetbe és a sednayaí ósi kolostorba kalauzolja el a hallgatókat színes diaképek felhasználásával hoensch lóránt. az idősebb életkor problémái című sorozat csütörtöki részében az emberi öregedés egyes sajátosságairól - a keringésnek, a légzésnek, a kiválasztásnak, az emésztésnek és a mozgásnak az öregedéssel járó átalakulásáról -, a lelki jelenségek időskori módosulásáról tart előadást nagy mária kandidátus, docens. az egyes fényképezőgép- és objektív-típusokról, a színszűrőkről, a megvilágítási lehetőségekről, a filmek tulajdonságairól hallhatnak hasznos ismereteket az érdeklődők perlaky lászlótól a természetfényképezésről című sorozat e napi foglalkozásán.

az ararát völgyének természeti szépségeit mutatja be színes diaképeken az örményország ósi földjén című sorozat pénteki, harmadik részében benyik béla. a zöldségtermesztés betonon című kistermelői tanfolyam 17 órakor kezdődő foglalkozásán a gombatermesztéshez adnak gyakorlati tanácsokat.

a stúdió valamennyi, időponttal nem jelölt programja 18 órakor kezdődik. /mti/ na/mi/bc/mz hgy

00.12 191183 2440

--

sb0004 4 160 mtib1004

a magyar népdal hete a rádióban

1983. november 19. - visszatérő hagyomány már, hogy az év vége közeledtével a magyar rádió megrendezi a magyar népdal hetét. az idén november 21. és 27. között kerül sor a rendezvényre, amelynek keretében a rádió naponta négy műsort szentel népzenei kulturánk felelevenítésének. tájegységenként szólaltatják meg a programok a hagyományörzők: a dunántúli, az alföldi és az észak-magyarországi parasztlékek, hangszeres és népdalkörök kiváló képviselőinek felvételeit. a dalokból, hangszeres számokból összeállított adásokat e tájegységek népzenejének feldolgozott formái követik.

a népzene továbbélésére vállalkozó fiatalok közreműködésével három műsor is elhangzik a héten a hagyományos megszólaltatási módhoz ragaszkodó előadási formában. a népszokások zenéje együttesek előadásában című programban a műfaj jeles képviselői - a kalamajka, a debreceni déliláb, a mákvirág, a vízöntő és a kalácsa-együttes - egy-egy népszokást elevenít fel. a hét alkalmat ad arra is, hogy több ifjú előadó mutakozzék be a hallgatók előtt.

évek óta színesíti adásaival a magyar népdal hetének programját a találkozásom a népzenevel című sorozat. ebben az évben béres jános furulya-, szervátius tiber szobrászművész, csiky boldizsár, romániai magyar zeneszerző, szél julia, a rádió riportere és tátrai vilmos hegedűművész vallomása hangzik el arról, milyen, személyiséget gazdagító emlékek kapcsolódnak a népzenehez, és milyen mértékben befolyásolja a zenei néphagyomány a hivatást, az életpályát.

a népdal ünnepének programjához ezúttal több hangverseny-közvetítés kapcsolódik. a népzenei kamarahangversenyt - csütörtökön - egyenes adásban hallhatják az érdeklődők. a záróhangverseny programjával is élő adásban ismerkedhetnek meg a hallgatók: a 6-os stúdióból sugárzott koncerten a népzene hivatásos előadói lépnek fel. /mti/

i/kj/s bc hgy

00.11 191183 1896

--

sb0005 4 160 mtib1005 /közönségszolgálat/

a tit természettudományi stúdió programjából

1983. november 19. - a vatikán címmel a pápaság kialakulásáról tart zenével és színes diáképekkel illusztrált előadást havas marianne november 21-én, hétfőn a tit természettudományi stúdiójában /budapest, xi. kerület bocskai ut 37./.

a gombák nemesítésének módjait ismerteti ugyanezen a napon a gombász szakkör rendezvényén schaeffer jánosné, s a gyümölcsfák metszésének alapelveiről beszél a kertbarát szakkör foglalkozásán sípos béla.

a közép-amerikai barangolás című sorozat második részében kedden egyebek közt a yucatáni dzsungel régi és mai harcát mutatja be színes diáképek és tárgyi emlékek segítségével hamerli györgy. a kevesebb vegyszerrel több és szebb gyümölcsöt című kistermelői tanfolyam 17 órakor kezdődő foglalkozásán a különféle növényvédőszerokről lesz szó.

szerdán alapfokú gombaismerői tanfolyamot tart a gombász szakkör. a hazai halak akváriumai tartását ismerteti színes diáképekkel illusztrált előadásában pénzes bethen. a nagy körutazás észak-amerikában című sorozat szerdai részében a kanadai sziklás-hegységet mutatja be színes diáképeken zámbo lászló egyetemi adjunktus.

új sorozat kezdődik közel-keleti utatások címmel csütörtökön a stúdióban. első alkalommal egyebek közt damaszkuszba, a világ egyik legrégebbi városába, az azem palotába és kertjeibe, az omajjad mecsetbe és a sednayai ősi kolostorba kalauzolja el a hallgatókat színes diáképek felhasználásával hoensch lóránt. az idősebb életkor problémái című sorozat csütörtöki részében az emberi öregedés egyes sajátosságairól - a keringésnek, a légzésnek, a kiválasztásnak, az emésztésnek és a mozgásnak az öregedéssel járó átalakulásáról -, a lelki jelenségek időskori módosulásáról tart előadást nagy mária kandidátus, docens. az egyes fényképezőgép- és objektív-típusokról, a színszűrőkről, a megvilágítási lehetőségekről, a filmek tulajdonságairól hallhatnak hasznos ismereteket az érdeklődők perlaky lászlótól a természetfényképezésről című sorozat e napi foglalkozásán.

az ararát völgyének természeti szépségeit mutatja be színes diáképeken az örményország ősi földjén című sorozat pénteki, harmadik részében benyik béla. a zöldségtermesztés betonon című kistermelői tanfolyam 17 órakor kezdődő foglalkozásán a gombatermesztéshez adnak gyakorlati tanácsokat.

a stúdió valamennyi, időponttal nem jelölt programja 18 órakor kezdődik. /mti/ na/mi/bc/mz hgy

00.12 191183 2440

--

szám: 21. lap

bel

- 6 -

1983.11.19.

sb0006 4 150 mtib1006

beváltak az új vállalkozási formák tatabányán

1983. november 19. - kapacitáshiányt pótolnak és jól szolgálják a helyi feladatok eredményes megoldását az új vállalkozási formák tatabányán. a városi tanács szakigazgatási szerveinek mindenre kiterjedő felmérése szerint 1981 óta 65 vállalati és 15 magán gazdasági munkaközösség alakult a városban. a vállalati közösségek tagjai általában magas teljesítménnyel dolgoznak, határidőre és jó minőségben teljesítik a megbízásokat. jövedelmük arányban van magas teljesítményükkel, jól tükrözi az intenzívebb munkát. a gazdasági munkaközösségek hozzájárultak számos olyan városi feladat megoldásához is, amelyek - kivitelező hiányában - egyébként nem valósultak volna meg. így például az árpád gimnázium bővítésénél és egy új vasúti gyalogos-felüljáró létesítésénél jeleskedtek a gazdasági munkaközösségek.

az ipari szövetkezeteken belül 12 olyan szakcsoportot szerveztek, amelyeknek tagjai mellékfoglalkozásként tevékenykednek és általában olyan munkákra vállalkoznak, amelyekre eddig nem akadtak kivitelezők. a mikrolin ipari szövetkezetben például a szerszámkészítésben mutatkozó kapacitáshiányt oldották meg az ilyen szakcsoportok segítségével. a delta ipari szövetkezetnél a varrógépek és az olajkályhák javítására alakítottak szakcsoportokat. a kifejezetten szolgáltatást végző szövetkezetekben 54 ugynevezett általányszámolási részleg működik, s nagy szerepük van a lakossági igények differenciáltabb kielégítésében. ezekben az egységekben az ösztönzőbb érdekeltség hatására jobban takarékoskodnak, és a korábban veszteséges részlegek most már nyereséggel dolgoznak.

a vizsgálat kiterjedt a szerződéses üzletek működésére is. az ilyen üzemeltetésre felajánlott boltok 50 százalékára kötöttek eddig a városban szerződést. a felmérés szerint ezekben az egységekben javult az árukinálat, udvariasabb a kiszolgálás és általában megfelelő a fogyasztói érdekvédelem is. problémát jelent azonban, hogy a kereskedelmi szervezetek központjainak kapcsolata fellazult a szerződéses üzletekkel és nem ellenőrzik munkájukat.

az új jogszabályok hatására kétszázalékkal nőtt a kisiparosok száma is a bányászvárosban, s olyan szakmák jelentek meg a kisiparosok körében, amelyeket már hosszú évek óta nem gyakoroltak: látszerész, késes, esernyőjavító, kalapos, tetőfedő nyitott műhelyt. ezzel minimalista csökkent a hiányszakmák száma, s a kisiparosok többsége közmegelegedésre dolgozik, jól alkalmazkodik az új gépekhez, igényekhez és a lehetőségekhez. /mti/

ráb/vné/s kz hgy

00.13 191183 2542

--

bel

- 7 -

1983.11.19.

sb0007 4 150 mtib1007

próbpadon az új rába-motorok

1983. november 19. - új típusu motorok kétezerórás próbpadi üzemeltetése kezdődött meg a győri magyar rába vagon és gépgyárban. ezt követően autóbuszokba, kamionokba, erőgépekbe építve vizsgáznak majd, s csak ennek sikere után kezdik meg a sorozatgyártásukat.

a győri rába-gyár 1979-ben állapodott meg a grazi avl list tervezőintézettel az új motorcsalád közös kifejlesztésében. öt típus kialakítását tűzték ki célul, s úgy tervezték, hogy ezeket nyolc variációban gyártják majd. a motorok lóereje 240-től 375-ig, a teljesítménye pedig 175 kilowattól 275 kilowattig terjed.

a munkálatok során a magyar és az osztrák konstruktőrök kitűnően együttműködtek. az új motorcsalád kialakításánál felhasználták az eddigi győri gyártási tapasztalatokat. a cél az volt, hogy az új motorokkal növelhető legyen a kamionok és a teherkocsik szállítóképessége, az autóbuszokba építve pedig gyorsabb utazást, s nagyobb kényelmet biztosítsanak. emellett az egyre szigorodó környezetvédelmi előírásoknak is tökéletesen meg kellett felelniük. a konstrukció a nyitott égéstérre épül. az ilyen motorok gyorsabban égetik el az üzemanyagot. ezáltal teljesítményük növekszik, ugyanakkor a kipuffogó gázok kevesebb káros anyagot tartalmaznak.

az új rába-motorokat nagyobb arányban 1984-től építik majd be a járművekbe. a sorozatgyártásuk előkészítése is jó ütemben halad. megtervezték, s jórészt házilag készítik el az ehhez szükséges célgépeket is. /mti/

cser/sza/s kz hgy

00.13 191183 1515

--

bel

- 8 -

1983.11.19.

sb0008 4 160 mtib1008

babitsról babitsért

1983. november 19. - babitsról babitsért címmel tanulmánykötetet adott ki a költő születésének 100. évfordulója alkalmából a tolna megyei könyvtár. a tolna megyei sajtóban 1898-1941 között megjelent babits munkákat és babilssal kapcsolatos írásokat tartalmazza tolnavármegye című hetilapban jelent meg babits fordításában először lenau: délre című verse és nitsche: a hét pecsét című írása. nyomtatásban elsőként garay jános 1908. évi képes naptárában volt olvasható az édes az otthon, az 1936. november 25-i tolnamegyei hírlapban pedig az ősz és tavasz között című babits-vers. /mti/

szk/kjné/s kz hgy

00.14 191183 0639

--

sb0009 4 170 mtib1009

római szilva kecskemétről

1983. november 19. - sikere van a piacon a kecskeméti alföld szakszövetkezet gyümölcskészítményeinek a különféle aszalványoknak, a birsalmasajtnak és a már-már elfelejtett római szilvának.

a szakszövetkezet két éve foglalkozik e cikkek készítésével. az idén több mint három tonna sárgabarackot, szilvát, almát aszaltak, kandirozott gyümölcsöt pedig körülbelül 30 tonnát készítettek. a dunántulról beszerzett zöldmandulán kívül minden gyümölcsöt a szakszövetkezet tagjainak kiskertjeiből vásároltak fel. ismét jelentkeztek nagyanyáink korának egyik ingyenségével: dióval bélelve szárított szilvával, amit hajdan római szilva néven ismertek a háziasszonyok. visszahozták a birsalmasajt és a szilvalekvár divatját is. ez utóbbiból mintegy háromezer kilót adtak át a kereskedelemnek. külföldön is érdeklődnek a készítmények iránt: cukrozott gyümölcsükből az első szállítmányt jugoszláviába indították. /mti/

lász/bné/s kz hgy

00.15 191183 0972

--

bel

- 9 -

1983.11.19.

sb0010 4 150 mtib1010

csomagolják a kocsonyának valót

1983. november 19. - megkezdődött a kocsonyaszezon, hozzálítottak a kedvelt téli csemege főzéséhez szükséges alapanyagok feldolgozásához, mélyhűtéséhez a székesfehérvári hűtőházban. eddig négyszáz tonnányit készítettek, az év végéig pedig 1200 tonnát küldenek az üzletekbe. a borkét, körmöt, csülköt konyhakész állapotban, gondosan megtisztítva, egy kilogrammos tasakokba csomagolják és mélyhűtik. a háziasszonyok igen kedvelik a gyár e termékét, a mélyhűtött kocsonyahusból ugyanis gyorsan, izletes kocsonya főzhető. a közeli napokban husleveszöldség csomagok készítését is megkezdik székesfehérváron. sárgarépát, petrezselymet, kelbimbót, karfiolt, paprikát, paradicsomot és zellert csomagolnak megtisztítva, hasábokra aprítva. a mélyhűtött termék a jövő héten kerül a hűtőpultokra. /mti/

dáv/fné/s kz hgy

00.15 191183 0855

--

sb0011 4 160 mtib1011

kötet a borostyánkő-kollokviumról

1983. november 19. - „kapcsolatok észak-dél között”, címmel megjelent a vas megyei múzeumok értesítőjének 16. kötetete. a tavaly nyáron bozsokon és szombathelyen tartott nemzetközi régészkonferencián elhangzott előadásokat tartalmazza.

a kollokviumon azt vizsgálták meg, milyen szerepet játszottak az időszámítás előtti i. évezredtől az európai borostyánkő utak a római császárkor végéig a kulturális és kereskedelmi kapcsolatok fejlődésében. az eszmecserén a magyar kutatók mellett cseh-szlovákiai, francia, lengyel, nszk-beli, olasz és amerikai régészek is tartottak előadásokat. /mti/

kre/mmé/s kz hgy

00.16 191183 0659

--

sb0012 4 160 mtib1012

megújul a közművelődés gazdálkodási rendje /1. rész/

1983. november 19. - az utóbbi években sok kritika érte közművelődési intézményeink gazdálkodási rendjét, amely egyre kevésbé segítette a művelődéspolitikai célok elérését. a közművelődési tevékenység, a szolgáltatások gazdálkodási rendszerének korszerűsödését a közelmúltban több új jogszabály megjelenése szolgálta és mint kormos sándor, a művelődési minisztérium közművelődési főosztályának vezetője dénes istvánnak, az mti munkatársának elmondta: a közeljövőben további új rendelkezések várhatók, amelyek együttesen alapvetően változtatják meg a helyzetet.

- kétségtelen, hogy amíg a gazdaságban az érdekeltségi rendszer, a szabályozórendszer az utóbbi években szüntelenül alakult, tökéletesedett, addig a közművelődésben nem valósult meg ez a korszerűsítés - állapította meg. 1983-ban is a hatvanas években létrehozott gazdasági szabályozók keretei között próbáltuk munkánkat végezni. a közművelődési intézmények folyamatos működését mind jobban akadályozták az elavult jogszabályok, bár a hetvenes évek végétől kezdődően néhány általános, a költségvetési szervekre vonatkozó új rendelkezés előrelépést jelentett, de ezek a közművelődés sajátosságaira nem lehettek figyelemmel. konkrétan: egy intézmény vagy szervezet lakossági igények alapján, társadalmilag hasznos szolgáltatást próbált nyújtani - amely ráadásul hasznos volt a művelődéspolitikai egészének - hiába tehetett volna szert többletbevételre, ezt nem csoportosíthatta át olyan területekre, amelyek anyagilag kevésbé voltak kifizetődőek.

- nyilvánvaló tehát, hogy a jelenleg érvényben levő pénzügyminisztériumi rendeletek és más intézkedések alapján meg kell kezdeni a közművelődés sajátosságainak megfelelő új szabályozórendszerek kialakítását. ez a munka széles társadalmi összefogással már megkezdődött, és máris hozott részeredményeket. a leglényegesebbnek azt tekintjük, hogy olyan érdekeltségi rendszert hozunk létre, amely összhangban van a végzett munkával, és nem az egyenlősdi alapján díjazza a közművelődésben dolgozókat. az intézményeknek is érzékelniük kell, hogy a jobban működő közművelődési objektumok és az ott dolgozók előnyösebb helyzetbe juthatnak. eddig ugyanis az volt a jellemző, hogy például két szomszéd községben működő művelődési otthon igazgatója egyformán keresett - függetlenül attól, hogy az egyik intézményben kiemelkedő munkát végeztek, a másikban pedig csapnivalót.

/folyt. köv./ er
08.19 191183 2463

Bv

--

sb0013 4 160 mtib1013

megújul a közművelődés gazdálkodási rendje /2. rész/

az ilyen helyzetek megszüntetésére megfelelő alkalmazás esetén máris lehetőséget ad egy, a pénzügyminisztériummal közösen kibocsátott utasítás, s ebben az irányban hat az ismeretterjesztő előadások díjazásának új rendje és még több más jogszabály is. természetesen egyetlen rendelet sem oldhat meg minden részletkérdést - így éppen az intézmények önállósága, a demokratizmus kibontakoztatása érdekében, rendkívül nagy a jelentősége a helyi kezdeményezéseknek, a keretek tartalommal való megtöltésének.

a jövőben a költségvetésen belül egyes pénzeszközökkel az intézmény vezetője saját jogkörében gazdálkodik és az anyagiak átcsoportosíthatók. ha az alaptévékenységén kívüli munkából többletbevétel keletkezik, akkor ez a dolgozók számára is anyagi előnyökkel jár, mert növeli a jutalmazási alapot. amikor tehát valahol több olyan rendezvényt szerveznek - a tanfolyamtól kezdve, a szakköri foglalkozáson át egészen a szórakoztató rendezvényekig -, amiből többletbevétel származik, akkor ebből egy meghatározott arányban a dolgozó is részesedik. megszűnhet tehát az a paradox helyzet, amely visszafogta az intézmény és persze az oda látogatók kulturális aktivitását, mert eddig tulajdonképpen nem volt igazán lényeges a művelődési háznak, hogy mennyit és miként dolgozik. most nagyon erőteljesen fog hatni a helyesen értelmezett közgazdasági szemlélet, amely tervszerűbb és takarékosabb gazdálkodásra ösztönöz.

- az új szabályozás kidolgozása során az egyik legvitatottabb pont egyébként éppen ez volt. többen úgy vélték, hogy a választások nyomán az intézmények csupán a mind nagyobb bevételben lesznek érdekeltek, s így nem lehet összeegyeztetni a közművelődéspolitikai célokat és a gazdaságosságot. végül arra az álláspontra helyezkedtünk - és ez a jogszabályban is tükröződik -, hogy ketté kell választani az intézmények feladatkörét. minden művelődési otthonnak van alaptévékenysége, amelybe beletartozik mindaz, amit a művelődéspolitikai célok érdekében el kell végezniük. ezért kapják az állami támogatást is. csak akkor lehet az új érdekeltségi rendszer kínálta lehetőségeket kihasználni, ha az alaptévékenység megfelelően alakul. persze a gyakorlat nem lesz problémák nélküli, hiszen nagyon nehéz pontosan meghatározni egy-egy intézmény szükséges alaptévékenységének körét.

- soron következő feladataink közé tartozik az amatőr művészeti mozgalom működésének gazdasági szabályozása, s a gazdasági munkaközösségek működésének, tevékenységi területének további vizsgálata a kultúra területén.

/folyt. köv./ er
08.26 191183 2599

Bv

--

bel

- 12 -

1983.11.19.

sb0014 4 160 mtib1014

megujul a közművelődés gazdálkodási rendje /3. rész/

már a legközelebbi időkben javítani kívánjuk a közművelődési célu helyi egyesületek szakmai felügyeletét is. bizunk abban, hogy a rendelkezések együttesen a közművelődési munka megújulását fogják szolgálni - mondotta kormos ~~szász~~ /mti/
di/mi/mz er -ár hgy sándor
08.27 191183 0320

--

sb0015 4 150 mtib1015

francia utazási szakemberek budapesten

1983. november 19. - az air france légitársaság és kilenc francia utazási iroda vezető szakemberei tartózkodtak hazánkban november 16-19. között az ibusz és a pannonia szálloda és vendéglátóipari vállalat meghívására. a francia vendégek megismerkedtek budapest, szentendre és visegrád idegenforgalmi nevezetességeivel, megtekintették az ujonnan épült budapesti szállodákat és találkoztak magyar idegenforgalmi vezetőkkel. /mti/
bi/mi/er jf hgy
08.34 191183 0497

--

sb0016 4 130 mtib1016

befejeződött a siketek viii. nemzetközi pantomim fesztiválja

1983. november 19. - november 14-19. között a csehszlovákiai brnóban, a „jakuba”, színházban rendezték meg a siketek viii. nemzetközi pantomim fesztiválját. a találkozó a szocialista országokon kívül olaszország, dánia, svájc, finnország, az egyesült államok és japán színjátszói vettek részt. magyarországot a nemzetközi fesztiválon a többszörös nívó-dijas, „kiváló együttes”, címet elnyert budapesti siketek kulturcsoportja képviselte. az amatőr társulat a sok hazai és külföldi sikert megért shakespeare

szám: 21. lap

bel

- 13 -

1983.11.19.

adaptációt, a rómeó és julia „örök szerelmesek”, című némajátékot vitte színre.

a magyar együttest a televízió pécsi stúdiójának stábja is elkísérte, hogy a sorstársak című műsoruk részére filmet készítsen e nemzetközi eseményről. /mti/
és/tr/er ká
08.37 191183 0840

--

sb0017 4 150 mtib1017

Levesestál lábakon

1983. november 19. - csaknem félszáz új terméket, elsősorban a mai igényekhez igazodó asztali készleteket mutatott be a kereskedelemnek a borsod megyei építőanyagipari vállalat sárospataki kerámiaüzeme. különösen nagy sikere volt a halvány mogyorószínű, népi motívummal díszített egytálétel-készletnek, amellyel többek között halászlére, babgulyásra, ujházi tyuklevesre várt vendégeknek lehet izlésesen, praktikusán megteríteni. nagy érdeklődést keltett az a barna színű fényes mázzal bevont étkészlet, amelynek a levesestálját ősi formák szerint lábakra állították és füllel is ellátták. az edigi megrendelésekből ítélve a gyár termékei változatlanul kelendők lesznek. /mti/
kör/er kz hgy
08.42 191183 0724

--

sb0018 4 150 mtib1018

saját szerviz - gyors javítás

1983. november 19. - gazdasági társulást hozott létre a szegedi agroker vállalat és a bajai kukoricatermelési rendszer a vállalat által fogalmazott, valamint a bajai termelési rendszer taggazdaságainak tulajdonában lévő traktorok, kombájnok, s egyéb gépek garanciaidőn-tuli átalánydíjas javítására. a taggazdaságoknak külön szerződést kell kötniük, ha igénybe akarják venni a gyors, s a lehetőleg helyszíni javítást. mindehhez a megfelelő alkatrész-bázist is megteremtették.

Brs

bel

- 14 -

1983.11.19.

a vállalat szegedi központjában működő társulás rövidesen hőmezővásárhelyen központi műhelyt hoz létre a belső javítások elvégzésére. a javítások jelentős részét viszont a meghibásodás színhelyén, a földeken végzik el. /mti/
tób/er kz hgy
08.46 191183 0764

--

sb0019 4 180 mtib1021

tűz a kaposvári muzeumban

1983. november 19. - pénteken a késő délutáni órákban, eddig még ismeretlen okból tűz keletkezett a kaposvári rippl-rónai józsef muzeum régészcsoport szobájában. a helyszínre érkezett tűzoltók hamarosan eloltották a lángokat és megfékeztek a tűz továbbterjedését. a szobában asztalok, székek, polcok égtek el. a tűz keletkezésének, valamint a kár értékének megállapítására a rendőrség szakemberek bevonásával vizsgálatot folytat. /mti/
káp/er ká
09.10 191183 0486

--

sb0020 4 130 mtib1022

hazaérkezett a küldöttség a szófiai kgst bizottsági ülésről

1983. november 19. - szombaton hazaérkezett szófiából az a magyar küldöttség, amely dr. csikós-nagy béla államtitkárnak, az országos anyag- és árhivatal elnökének vezetésével részt vett a kgst anyagi-műszaki-ellátási bizottságának 16. ülésén. a bizottság áttekintette a tagországokban az anyag- és energiatakarékosság időszerű kérdéseit, véleményt cserélt a másodlagos anyag-begyűjtés és -hasznosítás ár- és pénzügyi ösztönzéséről, valamint elemezte a készletgazdálkodás javítására teendő intézkedéseket. /mti/
fe/er ká
09.12 191183 0594

Bu

--

szám: 21. lap

bel

- 15 -

1983.11.19.

sb0021 4 150 mtib1024

sörgyári viztorony martfün

1983. november 19. - fontos szakaszához érkezett szombaton a társasági alapon martfün épülő első magyar szövetkezeti sörgyár kivitelezése: felállították az üzemet ellátó viztoronyt. a viziterv által tervezett és a vizgépészeti vállalat kunhegyesi gyáregységében készített 500 köbméter ürtartalmu, több mint ezer tonna súlyu, majdnem ötven méter magas, kehely alakú viztoronyt a budapesti építőipari gépkészítő vállalat speciális munkacsoportja állította helyére.

a művelet végrehajtásához két nagyteljesítményű, száz tonnás, nyolc tagos árbócdarut és két ugyancsak nagy kapacitású autódarut vettek igénybe. a kapcsolatot öt urh adó-vevő készülékkel tartották. /mti/

end/er ká
10.28 191183 0721

--

sb0022 4 160 mtib1025

járitz józsa festőművész kiállítása

1983. november 19. - járitz józsa festményeiből nyílt kiállítás szombaton a kiskunmajsai jonathán tsz helytörténeti muzeumban. a 90 éves, budapesti születésű művész - vaszary jános, réti istván tanítványa - 20 éves kora óta fest, s harminc nyarat töltött el a kiskunmajsa környéki tanyavilágban. ez utóbbi korszakának alkotásaiból rendeztek most kiállítást. csaknem félszáz festménye az alföld e szögletnek életét, hangulatát, jellegzetes emberi arcait örökíti meg. a tárlat december végéig látható. /mti/
lak/er ká
10.31 191183 0567

Bu

--

bel

- 16 -

1983.11.19.

sb0023 4 130 mtib1026 /felhasználható: 15.00 órától!/
PHAN. 21. lap

tanácskozott a mozgáskorlátozottak egyesületeinek országos szövetsége

1983. november 19. - a mozgáskorlátozottak egyesületeinek országos szövetsége szombaton közgyűlést tartott. a 18 megyei, 7 városi egyesületet tömörítő szervezet két évvel ezelőtt alakult, s ma már 15 ezer tagot tartanak nyilván. a hazánkban élő, mintegy 350 ezer mozgássérült érdekeit képviselő szövetség tanácskozásán többek között elmondották: a közeljövő legfontosabb feladata, hogy az állami és a társadalmi szervezetek segítségével vállalatokat, gazdasági munkaközösségeket, szociális foglalkoztatókat szervezzenek, hogy minél több megváltozott munkaképességű ember élhessen teljes értékű életet. az elmúlt két évben 426 munkahelyet sikerült kialakítani, ám ennek sokszorosára lenne szükség.

a közgyűlésen többen szóvá tették, hogy még mindig túlságosan sok utánjárást igényel a gyógyászati segédeszközök beszerzése és javíttatása. számos, a mindennapi életet könnyebbé, kényelmesebbé tevő segédeszköz hiányzik. ez utóbbi gond megoldása érdekében a szövetség innovációs alapot hozott létre az országos orvosi rehabilitációs intézettel közösen.

a tanácskozás résztvevői határozatban mondtak köszönetet azoknak a vállalatoknak, brigádoknak, állami és társadalmi szervezeteknek, amelyek támogatásban részesítik a szövetséget és tagegyesületeit. végezetül felhívást tettek közzé, amelyben felkérlik az országban élő valamennyi mozgáskorlátozott társukat, járuljanak hozzá a nemzeti színház felépítéséért indított országos akció sikeréhez. ezzel is érzékeltetni kívánják, hogy nemcsak kérnek a társadalomtól, hanem erejükhez mértén részt vesznek a közös feladatok megoldásában is.

/mti/
és/tr er bc ká
11.02 191183 1697

us

--

bel

- 17 -

1983.11.19.

sb0024 4 160 mtib1027 /felhasználható: 19.00 órától!/
PHAN. 21. lap

a győri színház bemutatója sopronban

1983. november 19. - barta lajos: szerelem című négyfelvonásos színművét mutatta be a győri kislelő színház társulata szombaton a soproni petőfi színházban. az 1914-ben készült művet két évvel később a vigszínház vitte színre először. röviddel azután színpadra állították bécsben. a későbbiekben a hazai színházakon kívül műsorra tüzték csehszlovákiában és románában is, az ndk-beli és a csehszlovák televízió filmet készített a darabból. külföldi sikersorozatának legutóbbi állomása a finnországi tampere volt, ahol illés istván, a győri kislelő színház rendezője vitte színpadra.

a színművet ezúttal emőd györgy rendezte. a főbb szerepeket baranyai ibolya, horváth ibolya, valamint kovács adél, mint vendég, továbbá uri istván, forgács kálmán, herendi mária és bars józsef alakították. a díszleteket meller andrás, mint vendég, a jelmezeket pilinyi mártá, mint vendég tervezte. a győri közönség december 7-én láthatja először a színművet a rába művelődési központban. /mti/
mzs/er ká

11.03 191183 1048

--

sb0025 4 130 mtib1028 /felhasználható: 14.00 órától!/
PHAN. 21. lap

diákcentrum kőszegen

1983. november 19. - egésznapos programot szervezett a város középiskolásainak szombatira a kiesz közösgy. városi bizottsága. a diákcentrumnak nevezett eseménysorozatban mintegy 600 gimnazista és szakközépiskolás vett részt. reggel történelmi körjátékkal kezdődött a nap; a fiatalok a vártól indulva egy-egy nevezetes épületet kerestek fel, s felelevenítették a várostörténeti ismereteiket. a diákolimpián tréfás ügyességi feladatokat oldottak meg, ezután az iskolák tanár-diák labdarugó mérkőzésein szórakozhattak nézők és részt vevők.

a délutáni fórumon a városi tanács és az ifjúsági mozgalom helyi vezetőivel találkoztak a közéiskolások, majd pol-beat műsor következett. a jurisich vár udvarán békegyűlést rendeztek. /mti/
kre/mmé/er ká

11.07 191183 0777

us

--

bel

- 18 -

1983.11.19.

sb0026 4 180 mtib1030 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés /1. rész/

1983. november 19. - a meteorológiai intézet jelenti szombaton
12 órakor:

hideg idő, sokfelé köd

európa északi részén továbbra is változókéony az időjárás. ott gyorsan követik egymást a hideg és az enyhébb léghullámok. szombatra virradó éjszaka a szovjetunió területén sokfelé havazott, és az erős északi szél hófúvásokat okozott. erős szél fújt a skandináv-félszigeten is, ahová ismét vastag felhőzet közeledik az óceán térségéből.

egyre kevesebb viszont a felhő az appennini és a balkán-félszigeten, ahol az előző napokban sok eső esett. közép- és nyugat-európában valamint kelet-európa egy részén még mindig csöndes, hideg az idő és jellemző a köd. ilyen időjárás marad hazánkban vasárnap estig is.

pénteken magyarország legnagyobb részén 5-8 órán át sütött a nap. az északi és nyugati vidékeken még délelőtt erősen felhős idő volt, csak később csökkent a felhőzet. északkeleten ugyanakkor egész nap megmaradt a sűrű köd. ott a hőmérséklet csúcsértéke 0, -4, míg általában 1 és 6 fok között alakult. szombatra virradó éjszaka sokfelé keletkezett köd, és -5, -11 fokig csökkent a hőmérséklet. délelőtt a köd nagyrésze megszűnt, de maradtak ködös vidékek. a hőmérséklet 11 órakor általában 1, -3, a ködös helyeken -4, -7 fok között alakult.

budapest belterületén pénteken a hőmérséklet napi középértéke 1.2 fok volt, ez 2.3 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

szombaton 12 órakor budapesten 0 fokot mértek, a tengerszintre átszámított légnyomás 1025 mbár, alig változik.

várható időjárás vasárnap estig:

a késő délutáni, esti óráktól egyre több helyen kell sűrű ködre számítani és vasárnap reggel országsszerte várható köd, helyenként zuzmaralerakódás, gyenge hószállingózás. napközben a köd egyrésze megmarad, néhány helyen azonban kisüt a nap. számottevő csapadék továbbra sem lesz. a szél csak vasárnap napközben élénkül meg kissé. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet -6, -11 fok között alakul, a legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap a tartósan ködös részeken -5 fok közelében, másutt 0, 5 fok között várható. /folyt.köv./ mz

12.29 191183 2197

Bu

--

bel

- 19 -

1983.11.19.

sb0027 4 180 mtib1031 /közönségszolgálat/

időjárásjelentés /2. rész/

várható időjárás budapesten vasárnap reggelig:

párás, estétől a városban többfelé ködös idő lesz. legfeljebb gyenge hószállingózás fordul elő. a légmozgás továbbra is gyenge marad. a késő esti hőmérséklet -3, -5, a vasárnap hajnali a belvárosban -4, a külterületen -7 fok körül alakul.

a duna vizállása budapestnél 85 cm, a víz hőmérséklete 4 fok.
/mti/

mz ká

12.33 191183 0467

--

sb0028 4 160 mtib1032

tűzoltók mentési bemutatója hódmezővásárhelyen

1983. november 18. - hódmezővásárhelyen a városi tűzoltóparancsnokság szombaton életmentési bemutatót rendezett. több ezer érdeklődő figyelte a gyakorlatot, amelynek során 6 és 7 emelet magasságból mentettek ki a feltételezett tűzből embereket. a bemutatón alkalmazták a több személy gyors mentésére szolgáló kosaras tolólétrát és más modern eszközt.

vasárnap, november 20-án a vásárhelyi tűzoltóparancsnokság meghirdeti a „nyitott kapuk”, napját. az érdeklődők megtekinthetik a tűzoltóság területét, berendezéseit és választ kapnak kérdéseikre.
/mti/

tób/mz ká

12.41 191183 0633

Bu

--

bel

- 20 -

1983.11.19.

sb0029 4 160 mtib1033

jugoszláviai vendégszereplésre utazott a szolnoki szigligeti színház

1983. november 19. - négynapos jugoszláviai vendégszereplésre utazott szombaton a szolnoki szigligeti színház társulata. az együttes az újvidéki állami magyar színház tavaly októberi szolnoki fellépését viszonzva négy alkalommal lép a közönség elé. újvidéken két szobaszínházi produkciójukat - carl sternheim kazetta, és franz kroetz meier - valamint fejes endre vonó ignác című darabját mutatják be. a vajdasági turné utolsó állomásaként szabadkán ismét a vonó ignác kerül színre. /mti/

laz/mz ká

12.49 191183 0586

--

sb0030 4 150 mtib1034

vadászat, - puska nélkül - megkezdődött a mezei nyulak befogása csongrádban

1983. november 19. - az apró vadakban gazdag csongrád megyében szombaton megkezdődött a mezei nyulak befogása. szentes, hódmezővásárhely és szeged határában, egyenként másfél kilométer hosszúságú óriás hálót feszítettek ki a mezőkön. utána a hajtók serege terelte a tapsifüleseket a csapdába. a sebesen menekülő állatok ilyenkor nekirohannak a hálónak, s beletekerednek. a közelben rejtőző vadászok szabaditják ki őket, majd az erre a célra készített szállító ládába rakják, hogy franciaországba, svájcba, olaszországba továbbítsák, az ottani állomány felfrissítésére.

szombaton egy-egy vadásztársaság területén száz-százötven tapsifülest hálóztak. minden élő mezei nyulért a vadásztársaságok 800 forintot kapnak.

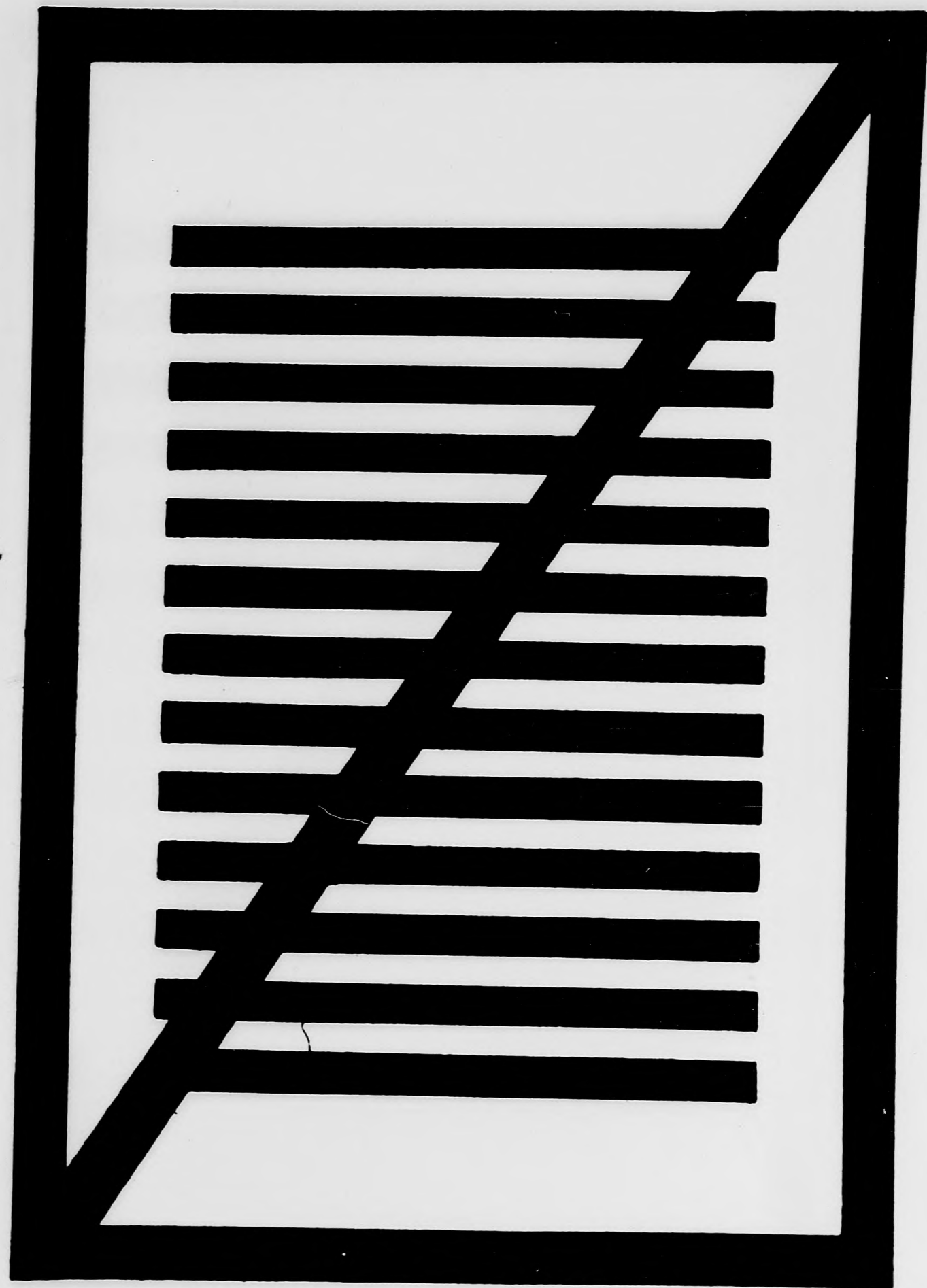
mivel az idén igen kedvező volt a szaporulat, a téli hónapokban mintegy 14.000 élőnyulat, a tavalyinál harminc százalékkal többet exportálnak csongrád megyéből. /mti/

tób/mz ká

12.58 191183 0998

Bu

--

bel

- 22 -

1983.11.19.

sb0032 4 150 mtib1036

kommunista műszak a jászberényi hűtőgépgyárban

1983. november 19. - kommunista műszakot tartottak szombaton a jászberényi hűtőgépgyárban. a vállalat üzemében másfélezernél többen dolgoztak a munkapadok mellett, gyártották a keresett termékeket, csinosították, rendezték a munkahelyeket. a műszak ideje alatt kevés híján ötmillió forint értékű termelést produkáltak; hatszáz hűtőszekrényt, 1500 szifont gyártottak és 3500 négyzetméter radiátort állítottak elő. a szombati műszakért járó bért szociális célokra ajánlották fel, többek között ebből a pénzből támogatják a nyugdíjasok házának felépítését. /mti/

end/mz ká

15.18 191183 0636

--

sb0033 4 180 mtib1037

Lottónyeremények

1983. november 19. - a sportfogadási és Lottó igazgatóság közlése szerint a 46. játékhetén 5 találatos szelvény nem volt.

a Lottónyeremények - a nyereményilleték levonása után - a következők:

4 találatos szelvénye 105 fogadónak volt, nyereményük egyenként 87.392.- ft.

3 találata 8.950 fogadónak volt, nyereményük egyenként 513.- ft.

a 2 találatos szelvények száma 242.958 db, ezekre egyenként 24.- ft-ot fizetnek. /mti/

mz ká

15.19 191183 0486

--

bel

- 23 -

1983.11.19.

sb0034 4 150 mtib1038

amatőr színjátszók találkozója komlón

1983. november 19. - a baranyai amatőr színjátszók tanácskozással egybekötött találkozóját rendezték meg szombaton komlón. a műkedvelő színjátszó csoportok februári országos parlamentjére készülve értékelték a megyében működő tíz együttes eddigi tevékenységének eredményeit, cselekvési programot dolgoztak ki az amatőr-mozgalom fellendítésére.

a tanácskozáshoz kapcsolódó bemutatók lehetőséget adtak egymás alkotói munkájának megismerésére és a színházi szakemberekből álló zsüri előtti minősítő szereplésre is. a mecseki bányászváros új színháztermében megrendezett előadásokon a pécsi nevelési központ színjátszói Lázár Ervin Szegény dzsoni című mesejátékát, a vendéglátó komlói bányász színpad tagjai Örkény István egyperces novelláinak feldolgozását, a szigetvári amatőrök pedig Requiem című irodalmi összeállításukat mutatták be a közönségnek. /mti/

kász/mz ká

15.20 191183 0928

--

sb0035 4 130 mtib1039 /felhasználható: 18 órától!/
ifjúsági békegyűlés pécsen

ifjúsági békegyűlés pécsen

1983. november 19. - „nemet mondunk az atomfegyverekre, követeljük az általános és teljes leszerelést!”, - hangoztatták többek között a baranyai fiatalok pécsen tartott szombati békegyűlésének állásfoglalásában.

több mint kétezren vettek részt a pécsi vásárcsarnokban megtartott gyűlésen, amelyen nagy sándor, a magyar ellenállók, antifasiszták szövetségének baranya megyei elnöke a háború pusztításairól, frontélményeiről, dr. Molnár Péter, a pécsi orvostudományi egyetem docense az elszemélytelenedett hadviselési módszerekről beszélt, majd szót kaptak a világ négy földrészének hazánkban tanuló fiai is. az utóbbi négy évtized háborúinak borzalmairól szóló dokumentumfilmek megtekintése után a béketüntetés résztvevői élő láncot alkotva vonultak a pécsi ifjúsági háznál levő békefalhoz, ahol aláírásukkal fejezték ki csatlakozásukat a gyűlés állásfoglalásához, amelyet Borbély Ferenc, a mecseki szénbányák ifjú vajára olvasott fel. a minden eddiginél fenyegetőbb méreteket öltő atomfegyverkezés veszélye ellen tiltakozó nyilatkozatukban baranya

1983.11.19.

tanuló és munkásfiataljai hangsúlyozták: „ - gyermekeket akarunk nevelni, fákat, virágokat ültetni, lakást építeni, dolgozni, tanulni, élni, együttműködni azokkal, akik készek és képesek tenni az emberiség legfontosabb ügyéért, a békéért, az életért, a nukleáris háború megakadályozásáért. /mti/

kász/mz ká

15.20 191183 1412

--

sb0036 4 130 mtib1040

megkezdődött a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének vii. kongresszusa /1. rész/

1983. november 19. - budapesten, az mszmp politikai főiskolán szombaton megkezdte munkáját a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének vii. kongresszusa, amely számba veszi a százezernyi szlovák lakosság helyzetét, a szövetség félévtizedes tevékenységét és kijelöli a következő öt év feladatait. knyihár jános, a szövetség elnöke köszöntötte a több mint 200 küldöttet és a meghívott vendégeket. ezután köpeczi béla művelődési miniszter kitüntetésekkel adott át a szövetség aktivistáinak, a nemzetiségi politika végrehajtását elősegítő tevékenységük elismeréseként. such jános, a szövetség főtitkára, a szocialista magyarországi szövetségben részvételét a munkásmozgalmában kifejtett négy évtizedes munkásságának elismeréseként. a munka érdemrend ezüst fokozata és a munka érdemrend bronz fokozata kitüntetést egy-egy, a szocialista kulturáért kitüntetést hét aktivista kapott. ribánszki róbert, a hazafias népfront országos tanácsának titkára két aktivistának adta át a hmf országos tanácsának kitüntető jelvényét. *Érdemrend*

a szövetség országos választmányának a kongresszus elé terjesztett beszámolója hangsúlyozta: a magyarországi szlovákok hazájuknak tekintik a magyar népköztársaságot, tevékenyen részt vesznek a termelő, alkotó munkában, a közéletben. ugyanakkor hiven őrzik, ápolják anyanyelvüket, haladó hagyományaik, fejlesztik nemzetiségi kultúrájukat. az utóbbi öt év eredményeit összegezve megállapította a beszámoló, hogy kedvező az anyanyelvi oktatás helyzete. számos községben - a többi közt a terényi, a nagytarcsai óvodában, a tárnoki, a kerepestarcsai, a vonyarci - iskolában bevezették a szlovák nyelvoktatást. az óvodai, az általános- és középiskolai szlovák nyelvoktatásban több mint 11 ezer gyermek részvételével, 2300-nal több mint amennyi öt évvel ezelőtt tanult. sőtoraljaujhelyen új szlovák iskola és diákotthon épült, a megyei és városi szervek anyagi támogatásával. bővítették a békéscsabai

1983.11.19.

szlovák diákotthon, s folyamatban van a budapesti szlovák iskola és diákotthon építésének előkészítése. a művelődési minisztérium tervei szerint néhány nyelvoktató iskolában áttérnek majd a kétnyelvű oktatásra. növekedett az érdeklődés a pedagógusképzés iránt, így várható, hogy fokozatosan csökken az óvónő-és tanítóhiány.

a szövetség beszámolójában hangsúlyozza: az állami és társadalmi szervek támogatják a nemzetiségi közművelődést az öntevékeny művészeti mozgalmat. számos ének- és táncegyüttes sikeresen szerepelt a hazai kulturakörutakon, a nyári nemzetiségi találkozók, fesztiválok, nemzetiségi napokon, csakugy, mint szlovákiában és az ndk-ban. /folyt.köv./ mz

15.51 191183 2706

--

sb0037 4 130 mtib1041

megkezdődött a magyarországi szlovákok ... /2. rész/

az utóbbi öt évben szélesedett az olvasómozgalom, amelyet az állami gorkij könyvtár és a báziskönyvtárak jelentős mértékben támogatnak. a lakosság minden rétege, főleg az ifjuság számára lehetőséget, ösztönzést nyújtanak művelődési közösségek kialakítására. a szlovák nemzetiség lakta településeken 15 klubkönyvtárban, 26 művelődési házban és három művelődési központban várják a lakosságot. az anyanyelvi művelődés jelentős fórumai a nemzetiségi klubok, ahol ismeretterjesztő előadásokat, vitákat, összejöveteleket tartanak. a néprajzi gyűjtőtáborokban folytatták a szlovák néphagyomány tárgyi és szellemi értékeinek gyűjtését. a múzeumok és helyi szervek segítségével 9 szlovák nemzetiségi tájházat és több helyi gyűjteményt hoztak létre. a tankönyvkiadó nemzetiségi szerkesztőségének működése, a nemzetiségi könyvek tervszerű megjelenítése kedvezően hatott a nemzetiségi irodalmi, néprajzi tevékenységre, ösztönözte a szlovák írók, költők, művészek alkotó munkáját.

ez év szeptembere óta a magyar televízió szlovák nyelvű műsort is sugároz, a szlovákok lakta számos településen kétnyelvűek a feliratok. a szövetség nagyra értékeli a csehszlovák szocialista köztársaság hozzájárulását a magyarországi szlovákok művelődési feltételeinek gazdagításához.

such jános, a szövetség főtitkára a beszámoló szóbeli kiegészítéseként elmondta: a küldöttválasztó gyűléseken, amelyeken több mint 8 ezren vettek részt - megelégedéssel nyugtázták a

szlovákok nyelvoktatás terén elért eredményeket, s kifejezték azt a reményüket, hogy a következő évben - miként a művelődési tárca tervezi - budapesten megkezdik az országos szlovák iskola és diákotthon építését. /folyt.köv./

me/fe/mz ká

15.51 191183 1758

--

sb0038 4 130 mtib1042

megkezdődött a magyarországi szlovákok ... /3. rész/

1983. november 19. - a beszámolót követő vitában felszólalt benke valéria, az mszmp politikai bizottságának tagja, aki a központi bizottság nevében üdvözölte a kongresszust. rámutatott, hogy a nemzetközi feszültség éleződése és a világgazdaság tartós válsága fokozza a szocialista közösség internacionalista összefogásának jelentőségét. hazai gondjainkról szólva hangsúlyozta: az érzékelhető aggodalmakra határozott program a válasz. jelenleg két területen kívánunk előre lépni: a gazdasági munkában és a szocialista demokrácia intézményeinek fejlesztésében. mindezek az önök problémái is - mondotta, hiszen a nemzetiségi lakosság élete nem különíthető el attól a társadalomtól, amelyben él. a nemzetiségi politika megvalósítása nagymértékben függ a társadalmi demokratizmus fejlettségétől. a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének is fontos teendői vannak a feladatok végrehajtásában - emelte ki, majd a továbbiakban méltatta a szövetség politikai és kulturális munkájának eredményeit. az utóbbi negyed században - mutatott rá - kialakult és megszilárdult hazánkban a szocialista társadalmi egység, s ebbe az egységbe beletartoznak a nemzetiségek is. a szocialista demokrácia fejlesztéséhez az is hozzátartozik, hogy a nemzetiségek még aktívabban vegyenek részt a társadalmi-politikai életben, cselekvőbben szóljanak bele a döntésekbe a településeken, az ott levő intézményekben, szervezetekben; még nagyobb erőfeszítéssel vegyenek részt a döntések végrehajtásában és ellenőrzésében, az ország előtt álló nem csekély feladatok megoldásában. felmerült az az aggodalom - mondotta - hogy az iparba, városba áramlással a falu zárt nemzetiségi közösségei felbomlanak, s ez a nemzetiségeknek a magyarságba való beolvadásához vezethet. a nemzetiségi lakosság élet- és munkakörülményeit azonban nem lehet elavult viszonyok közé szorítani, ez a nemzetiségeknek nem érdekük. ez a folyamat még inkább megköveteli a nemzeti sajátosságok őrzését, a nemzeti tudat és önérték ápolását. a szocializmus építése az a közös ügy, amelyben nemzeti és nemzetiségi értékek, erőfeszítések egyesülnek - hangsúlyozta a továbbiakban benke valéria. csak a szocializmus, a

marxi-lenini elvek szellemében épülő új társadalom lehet képes megoldani a nemzeti kérdést, egységbe fogva önálló nemzeti törekvéseket, s önállóságot biztosítva az egységen belül. /folyt.köv./

me/tr/mz

16.16 191183 2427

--

sb0039 4 130 mtib1043

megkezdődött a magyarországi szlovákok ... /4. rész/

a nemzetiségek nálunk és a szomszédos országokban így járulhatnak hozzá népeink barátságának és szocialista együttműködésének elmélyítéséhez - hangsúlyozta benke valéria.

a többi nemzetiségi szövetség nevében hambuch géza, a magyarországi németek demokratikus szövetségének főtitkára köszöntötte a kongresszust. megnyugvással tölti el a nemzetiségeket az, hogy magyarországon megvan a lehetősége annak, hogy integrálódjanak a társadalomba anélkül, hogy feladnák nyelvüket, kulturájukat, nemzetiségi tudatukat, anélkül, hogy konfliktusba kerüljenek önmagukkal. a nemzetiségek annál jobban azonosulnak a párt politikájával, a szocializmussal, minél inkább biztosított nyelvük, kulturájuk megőrzésének, gazdagításának lehetősége - hangsúlyozta.

a vitában felszólalók tájékoztatták a kongresszust lakóhelyükön elért eredményekről. elismeréssel állapították meg: pártunk nemzetiségi politikájának megfelelően az élet minden területén érvényesül a szlovák nemzetiségi lakosság teljes egyenjogúsága. fokozódott politikai, társadalmi, közéleti aktivitásuk, cselekvő részvételük a szocialista társadalom építésében. elmélyült a magyar és a szlovák anyanyelvű lakosság barátsága, kölcsönös megbecsülése.

a kongresszus vasárnap folytatja munkáját. /mti/

me/tr/mz hgy

16.17 191183 1344

--

sb0040 4 130 mtib1044 /embargó 18 óráig!/
 hazánkba látogat a belga külügyminiszter

1983. november 19. - dr. várkonyi péter külügyminiszter meghívására november 20-án hivatalos látogatásra hazánkba érkezik leo tindemans belga külügyminiszter. /mti/

k/pá/ig bc hgy
 16.25 191183 0237

-.-

sb0041 4 160 mtib1045 /felhasználható 19.15 órakor!/
 gálaest az új nemzeti színházért

1983. november 19. - az új nemzeti színház javára gálaestet rendezett szombaton a budapesti sportcsarnokban a népszerű televíziós műsor, a stúdió '83 szerkesztősége. a „hétre ma várom a nemzetiért”, elnevezésű esten fellépett benedek miklós, bessenyei ferenc, császár angéla, darvas iván, galambos erzsi, gobbi hilda, gregor józsef, hámosi ildikó, hernádi judit, hidvégi miklós, huszti péter, kalmár magda, kállai ferenc, kern andrás, kovács józsef, leblanc győző, lukács margit, németh sándor, melis györgy, mensáros lászló, oszvald marika, orosz istván, pitti katalin, psota irén, ruttkai éva, sinkovits imre, simándy józsef, szabó sándor, szacsavay lászló, sztankay istván, tolnay klári, törőcsik mari, valamint a győri balett markó iván művészeti vezető irányításával, a fővárosi operett színház és a magyar állami operaház tánckara, továbbá az omega együttes. az esten medveczky ádám és macklary lászló vezényelt.

a műsor házigazdái érdi sándor, kepes andrás és szegvári katalin voltak. az előadást vámos lászló rendezte. /mti/

t cs/ig bc hgy
 16.33 191183 1101

-.-

sb0042 4 160 mtib1046 /felhasználható: 19.40 órakor!/
 Lehotka gábor orgonaestje

1983. november 19. - Lehotka gábor orgonaművész adott hangversenyt szombaton a zeneakadémia kistermében. műsorában elsőként Liszt weinen, klagen-jének változatait adta elő, majd saját szerzeménye, a musique d'orgue inaugurale négy részlete hangzott fel. vierne carillon-ja után Bach műveket szólaltatott meg: a c-moll preludium és fuga /bwv. 546/, a d-dur preludium és fuga /bwv. 532./, a korálelőjáték, valamint a g-moll fantázia és fuga /bwv. 542/ című művek csendültek fel. /mti/

t cs/ig bc hgy
 16.34 191183 0540

-.-

sb0043 4 180 mtib1048
 időjárásjelentés

1983. november 19. - az országos meteorológiai intézet jelenti szombaton este:

párás, ködös, hideg idő

várható időjárás az ország területére vasárnap estig:

reggel országszerte sűrű ködre kell számítani és ennek egy része napközben is megmarad. csupán kisebb körzetekben süt ki rövid időre a nap. legfeljebb gyenge hószállingózás fordul elő. a légmozgás nem lesz számottevő.

a kora délutáni hőmérséklet a ködös részeken -5 fok körül, másutt 0, plusz 5 fok között alakul. /mti/

ig hgy
 17.20 191183 0605

-.-

sb0044 4 180 mtib1050

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1. rész/

1983. november 19.

sb0001 kgst együttműködés /1. rész/
 sb0002 kgst együttműködés /2. rész/
 sb0003 irások irodalomról, színházról, filmről
 sb0004 a magyar népdal hete
 sb0005 tit természettudományi stúdió
 sb0006 beváltak a vállalkozási formák
 sb0007 próbapadon az új rába-motorok
 sb0008 babitsról babitsért
 sb0009 római szilva kecskemétről
 sb0010 csomagolják a kocsonyának valót
 sb0011 kötet a borostyánkő-kollokviumról
 sb0012 megújul a közművelődés gazdálkodási rendje /1. rész/
 sb0013 megújul a közművelődés gazdálkodási rendje /2. rész/
 sb0014 megújul a közművelődés gazdálkodási rendje /3. rész/
 sb0015 francia utazási szakemberek budapesten
 sb0016 befejeződött a siketet viii. nemzetközi pamtomín fesztiválja
 sb0017 levesestál lábakon
 sb0018 saját szerviz - gyors javítás
 sb0019 tűz a kaposvári muzeumban
 sb0020 hazaérkezett a küldöttség a szófiai kgst bizottsági ülésről
 sb0021 sörgyári viztorony martfűn
 sb0022 járítz józsa festőművész kiállítása
 sb0023 tanácskozott a meosz
 sb0024 a győri színház bemutatója
 sb0025 diákcentrum kőszegen
 sb0026 időjárásjelentés /1. rész/
 sb0027 időjárásjelentés /2. rész/
 sb0028 tűzoltók mentési bemutatója
 sb0029 jugoszláviai vendégszereplésre utazott
 sb0030 vadászat - puska nélkül
 sb0031 hazaérkezett moszkvából a hmf küldöttsége
 sb0032 kommunista műszak
 sb0033 lottónyeremények
 sb0034 amatőr színjátszók találkozója
 sb0035 ifjúsági békegyűlés pécsen
 sb0036 megkezdődött ... /1. rész/
 sb0037 megkezdődött ... /2. rész/
 sb0038 megkezdődött ... /3. rész/
 sb0039 megkezdődött ... /4. rész/
 sb0040 hazánkba látogat a belga külügyminiszter
 /folyt. köv./ er/ig
 19.54 191183 1657

sb0045 4 180 mtib1051

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /2. rész/

sb0041 gálaest az új nemzeti színházért
 sb0042 lehotka gábor orgonaestje
 sb0043 időjárásjelentés
 sb0044 tartalomjegyzék /1. rész/
 sb0045 tartalomjegyzék /2. rész/

készült az mti belpolitikai főszerkesztőségében

főszerkesztő: kovács györgy
 szerkesztette: kálmán sándor
 halasi györgy

- v é g e

/mti/ ig
 19.54 191183 0422

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.00814

Belföldi hírek

budapest, 1983. november 20. bel v a s á r n a p

sb0001 4 130 mtib1001

az szkp pártmunkás-küldöttségének látogatása hazánkban

1983. november 20. - mihail poljakovval, az szkp kb mezőgazdasági és élelmiszeripari osztálya helyettes vezetőjével az élen az mszmp központi bizottságának meghívására november 14-20. között szovjet pártmunkás-küldöttség tett látogatást hazánkban. havasi ferenc, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kb titkára fogadta mihail poljakovot. a szovjet küldöttséggel megbeszélést folytatott ballai lászló, az mszmp kb osztályvezetője. a delegáció ismerkedett a lakosság ellátását szolgáló ipari és élelmiszertermékek termelésének és értékesítésének kérdéseivel, a párt- és az állami szervek irányító és ellenőrző tevékenységével.

/mti/

k bc/ka er ká
11.40 201183 0719

Bzs

--

